

Kollemorten til Randbøl/Egtved

Kollemorten til Randbøl/Egtved

“Klaus-æbler” på Harreso Kro. **106** I 1759 overnattede en flok tyskere ved Klaus på Hærvejskroen, Harressøgård. Betalingen skete med 13 “frugter”. De blev gravet ned i haven og bar ny frugt. I de følgende år blev de solgt under navnene “Harressøæbler” og “Klaus-æbler” – og senere kartofler. De lodrende var i øvrigt tyskere inviteret af den danske konge og på vej nordpå for at opdyrke Alheden – sådan fortæller sagnet i alle fald.

Palissadehegnet i Jelling. © Mads Hansen

Kongernes Jelling - verdensarv, vugge og dåbsstætt. Jellingmonumenterne **107A** er uden sammenligning landets vigtigste kulturarvs-monument. Det er stedet, hvor kongerækken tager sin begyndelse med kongerne Gorm og Harald. Historien folder sig ud omkring Danmarks største oldtidshøje, de to runesten med historiefortælling i tekst og billeder, en af landets ældste stenbyggede kirker, verdens største skibssætning på 350 meter og en imponerende palissade markeret med hvide betonstolper, der indrammer hele monumentområdet og et areal på 12 hektar. Historien om kristendommens indførelse og om starten af kongeriget Danmark fortæller på oplevelsescentret Kongernes Jelling, Jelling Kirke **107B** var centrum for Danmarks officielle fejring af årtusindskiftet i år 2000 med en udsmykning af kirken udført af kunstneren Jørn Larsen.

Runkenbjerg - hvor Vejle Å vender. **108** Fra toppen af Runkenbjerg får man en fantastisk udsigt over hjertet af Vejle Ådal. For foden af “bjerget” slynger Vejle Å sig gennem dalbunden, og fra at have løbet mod sydvest ændrer åen over over få hundrede meter retning 180 grader og løber mod nordost i retning af Vejle. Runkenbjerg er en falsk bakke skabt ved, at det omkringliggende materiale er eroderet væk.

Engelsholm Slot © VisitVejle

Løgkuper og herregårdslandskab. Sammenhængen mellem kirke og slot afløres umiddelbart af bygningernes karakteristiske løgformede kuper. Engelsholm Slot **108A** er opført i 1593 og ombygget i 1730-erne – blandt andet med storkøkkenmanden Gerhard de Lichtenbergs karakteristiske kupler. Kirken **109B** rummer et af landets bedst bevarede barokinventar.

Jernalderlandsby, tilflugtsborg og våbenofre. I bakkerne ved Vingsted ligger en 2.000 år gammel tidslomme - en jernalderlandsby med lerklinede og stråtede huse **110A**. I jernalderen har der også været aktivitet. I Vingsted Sø er fundet udrustningen fra en besejret jernalderhær, **110B** og i bakkerne ved Ravning ligger resterne af forsvarsværket Troldeborg Ring **110C**.

Gå i Kong Haralds fodspor. **111** Omkring 980 blev der bygget en mægtig bro tværs over Vejle Ådal. Med en længde på 760 meter, en bredde på 5 meter og 280 brofag af svære egestolper, har Ravningbroen været et kæmpe bygningsværk. Byggherren er Harald Blåtand, og broen er samtidig med monumenterne i Jelling. På begge sider af ådalen er rekonstrueret nogle brofag.

Firehøje - blandt mange andre. **112** Et lille lyngklædt højdedrag lidt nord for Randbøl Kirke har fået navn efter de fire markante bronzealderhøje på række. Her bør man tage turen op på toppen af en af gravhøjene og nyde udsigten fra kanten af højedyggen ud over den flade hedeslette mod vest – og de mange gravhøje der ligger spredt ud over markerne.

Randbøl Kirke og Kong Rans Høj. **113** Den største af alle gravhøjene i området ligger på kirkegården ved Randbøl Kirke – Kong Rans Høj. Ifølge sagnet skulle højen rumme de jordiske rester af den lokale Kong Ran, mens alle hans krigere skulle ligge begravet i Firehøje. Det er nok snarere en høvding fra bronzealderen, der har fundet hvile i højen.

Bindeballe Købmandsgård. © Mads Hansen

Bindeballe Købmandsgård og Station. **114** Hvor Bindeballestien ender, ligger Bindeballe Station med en lille udstilling om jernbanen. Overfor ligger den gamle købmandshandel. Den kom samtidig med jernbanen i 1897. Når man træder ind i butikken, er det som om, tiden har stået stille siden. Bindeballe Købmandsgård er i dag et levende købmandsmuseum.

Egtvedpigens Gravhøj © Einsamer Schütze

Egtvedpigens Grav. **115** På danske kvinder er lige så kendte i det store udland som Egtvedpigens. “En ung bronzealderpige på 16-18 år, der blev begravet på kanten af Vejle Ådal” en sommerdag 1370 for Kristi fødsel. Egeisten havde bevaret Egtvedpigens dragt og mange af de genstande, hun havde fået med sig i graven. Ved siden af højen fortæller en lille udstilling om fundet.

“Klaus-æbler” (Klaus Apples) at Harreso Kro. **106** In 1759, a group of Germans decided to stay for the night at the inn called Harressøgård along The Ancient Road, which was owned by a man named Klaus. The payment was 13 pieces of “fruit” that were planted in the garden. In the following years, the crop was sold under the name of “Harressøæbler” (Harressø Apples) and “Klaus-æbler” (Klaus Apples), even though it was actually potatoes.

Kongernes Jelling (The Kings’ Jelling) – world heritage, cradle and birth certificate. The Jelling Monuments **107A** are without doubt the most significant items of cultural heritage in Denmark. The long line of Danish kings begins here with Gorm den Gamle (Gorm the Old) and Harald Blåtand (Harald Bluetooth). The two largest ancient mounds in Denmark, the two rune stones with history being told in word and image, one of the country’s oldest stone churches and the 350 metre stone ship – the world’s largest – as well as an impressive palisade; all of this can be found within the area of 12 hectares, which is encircled by white concrete poles. The stories of how Christianity was introduced in Denmark and of the beginnings of the Danish Kingdom are told at the experience centre called “Kongernes Jelling” **107B** Jelling Kirke (Jelling Church).

Runkenbjerg – where Vejle Å (Vejle River) turns around. **108** From the top of Runkenbjerg, you can see Vejle Å (Vejle River) at the bottom of the valley. The stream flows in a south-western direction, until it makes a sharp U-turn and starts flowing towards the northeast instead.

Onion Domes and Manor Style Scenery. Engelsholm Slot (Engelsholm Castle) **108A** was built in 1593 and rebuilt in the 1730s – adding distinctive onion domes. Norup Kirke (Norup Church) **109B** contains one of the country’s best preserved baroque interiors.

Iron Age village, stronghold and war booty. In the hills near Vingsted, you will find a time warp, taking you back 2,000 years – an Iron Age village with mud-built and thatched houses **110A**. In Vingsted Sø (Vingsted Lake), the weapons of a defeated Iron Age army has been found **110B**, and in the hills near Ravning are the remains of the fortification called Troldeborg Ring **110C**.

Follow in the footsteps of King Harald. **111** Around the year 980, Ravningbroen (The Ravning Bridge) was built across Vejle Ådal (Vejle River Valley). The 760 metres long and 5 metres wide bridge consists of 280 spans of massive oak poles. Some of the bridge spans have been reconstructed on both sides of the river valley.

Firehøje – among many others. **112** From this spot, you can gaze upon the flat heath plain to the west – and the many burial mounds that are scattered in the fields.

Randbøl Kirke and Kong Rans Høj (Randbøl Church and King Ran’s Mound). **113** The largest of all of the burial mounds in the area is situated on the cemetery by Randbøl Kirke. According to legend, it is the grave of King Ran.

Bindeballe Købmandsgård and Station (Bindeballe Merchant’s House and Station). **114** At the end of Bindeballestien (The Bindeballe Path), you will find Bindeballe Station, which houses a railway exhibition. Opposite the station, you will find Bindeballe Merchant’s House, which serves as a living museum of merchants.

The Grave of The Egtved Girl. **115** The world-famous Egtved Girl was a young girl from the Bronze Age who was buried on the edge of Vejle Ådal (Vejle River Valley) around 1370 BC. You can learn more from a small exhibition situated right next to the mound.

© Thomas Juhl

Kollemorten til Randbøl/Egtved

“Klaus-Äpfel” im Harreso Kro (Harreso Wirtshaus). **106** 1759 übernachtete eine Gruppe Deutscher bei Klaus im Harressøgård, einem Wirtshaus am Ochsenweg. Die Bezahlung waren 13 “Früchte”, die im Garten gepflanzt wurden. In den folgenden Jahren wurden sie als „Harressø-Äpfel“ und „Klaus-Äpfel“ verkauft – und, da es sich eigentlich um Kartoffeln handelte, später auch als Kartoffeln. Die Deutschen wurden vom dänischen König eingeladen, um das Heidegebiet Alheden zu bestellen – der Legende zufolge.

Kongernes Jelling (Das Jelling der Könige) – Welterbe, Wiege und Taufschein. Die Jelling-Monumente **107A** sind ohne Zweifel die wichtigsten Kulturerbemonumente Dänemarks. Hier beginnt die dänische Königsfolge mit den Königen Gorm und Harald. Dänemarks zwei größten Altertumsgräber, die beiden Runensteine mit Geschichtsschreibung in Text und Bildern, eine der ältesten Steinkirchen des Landes und die größte schiffsförmige Steinsetzung der Welt, welche 350 Meter umfasst und die beeindruckende Palissade werden heute mit weißen Betonpfeilern markiert, die das gesamte Monumentengebiet auf 12 Hektar einrahmen. Die Geschichte der Einführung des Christentums und des Anfangs des Königreiches Dänemark werden im Erlebniszentrum Kongernes Jelling erzählt. **107B** Jelling Kirche.

Eisenzeitdorf, Zufluchtsburg und Waffenopfer. In den Hügeln bei Vingsted liegt ein 2.000 Jahre altes Steinzeitdorf mit tonernen und strohgedeckten Häusern **110A**. In Vingsted Sø (Vingsted See) wurden die Rüstungen einer besiegten Eisenzeitarmee gefunden **110B** und in den Hügeln bei Ravning liegen die Reste der Verteidigungsanlage Troldeborg Ring **110C**.

Runkenbjerg – wo der Vejle Å (Vejle Fluss) eine Kurve macht. **108** Von der Spitze des Runkenberg (Runken-Berg) sieht man den Vejle Å im Tal. Hier ändert er, auf wenigen hundert Metern, seine Flussrichtung um 180 Grad von Südwesten nach Nordosten.

Zwiebeltürme und Herrenhauslandschaften. Engsholm Slot (Engsholm Schloss) **108A** wurde 1593 errichtet und in den 1730ern umgebaut. Unter anderem wurden die charakteristischen zwiebelförmigen Kuppeln hinzugefügt. Norup Kirke (Norup Kirche) **109B** enthält eines der besterhaltenen Barockinventare des Landes.

Sich in König Haralds Fußspuren wagen. **111** Um das Jahr 980 herum wurde Ravningbroen (Die Ravning-Brücke) über Vejle Ådal (Vejle Fluss) gebaut. Die 760 Meter lange und 5 Meter breite Brücke besteht aus 280 schweren Eichenpfeilern. Auf beiden Seiten des Flusstales wurden neue Brückenglieder rekonstruiert.

Firehøje – unter vielen anderen Hügelgräbern. **112** Von hier aus kann man über die flache Heideebene in Richtung Westen schauen – und die vielen Hügelgräber sehen, die sich über die Felder erstrecken.

Randbøl Kirke (Randbøl Kirche) und Kong Rans Høj (König-Rans-Hügel). **113** Das größte aller Hügelgräber im Gebiet liegt auf dem Friedhof bei Randbøl Kirke und soll der Legende zufolge König Rans Grabstelle sein.

Bindeballe Købmandsgård (Bindeballe Kaufmannshof) und Station. **114** Am Ende des Bindeballestien (Bindeballe-Pfad) liegt Bindeballe Station mit einer Eisenbahnausstellung. Gegenüber liegt Bindeballe Købmandsgård, ein lebendiges Kaufmannsmuseum.

Das Grab des Mädchens von Egtved. **115** Das weltberühmte Mädchen von Egtved ist ein junges Mädchen aus der Bronzezeit, das im Vejle Ådal (Vejle Fluss) im Jahr 1370 v. Chr. begraben wurde. Neben dem Grab berichtet eine kleine Ausstellung von dem Fund.

HÆRVEJEN

- En guide til vandrere og cyklister
- Guide for rambler and cyclists
- Führer für Wanderer und Raeler

Kollemorten til Skodsborg/Jels

Kort 8
1:50.000

HÆRVEJEN